

Táta Hašlerek – František Lhotský

František Lhotský, jeden z českých selfmademanů, později nazvaný „tátou Hašlerem“, se narodil 17. 10. 1884 v Břežanech nad Ohří ve staré selské rodině jako prostřední ze tří synů. Po obecné škole v Budyni n/Ohří a třech třídách měšťanky v Libochovicích absolvoval poslední ročník v Ústí nad Labem, kde chtěl přejít na elektrotechnickou průmyslovku. Jeho otec patřil mezi moderně myslící hospodáře a byl jedním z iniciátorů vzniku záložny v Budyni, ale také zároveň jedním z ručitelů. A tak když jednoho dne pokladník záložnu vytuneloval a s hotovými penězi zmizel, přišel o statek a také o život. To byl konec studia pro syny, se kterými se od té doby matka musela protloukat sama. František se proto šel učit prodávčem v koloniálu u svého strýce Daniela v Ledvicích u Duchcova, kde v roce 1902 dostal výuční list. Pak pracoval jako

prodávč u firmy Carl Anderle v Žatci do roku 1905, kdy se s matkou přestěhoval do Prahy. Zde působil u fy Macák v Hybernské ulici a v letech 1908–10 u fy Lippert Na Příkopě. Poté se stal úspěšným obchodním cestujícím s účtovacími pokladnicemi NCR firmy National ve středních a jižních Čechách. To mu umožnilo se v roce 1912 osamostatnit a založit obchodní jednatelství a komisionářství s lahůdkami a potravinářským zbožím v Trojické ulici. Krátce na to rozšiřuje své působení o velkoobchod s cukrovinkami, kde ho zastihuje vypuknutí 1. světové války. Naštěstí na rozdíl od Švejka nebyl uznán schopným vojenských služeb se zbraní a byl přidělen na pražský superiorát, což mu umožnilo řídit dále přes válečná omezení své obchodní podnikání. To roku 1915 rozšiřuje o sklad v ulici Pod Slovany čp. 1975-II, kde pak bydlí i jeho matka a mladší bratr Oldřich, kterého později, již jako vojáka, zachraňuje před polním soudem za údajné poskytnutí cigarety ruskému zajatci. Po dalších dvou letech přestěhovává velkoobchod do domu čp. 382 na rohu Podskalského (později Palackého) nábřeží.

Po skončení války ohlašuje vlastní výrobu cukrovinek v dílně na Vinohradech v Komenského ulici 35 (dnes Belgické) a 30. 4. 1919 získává písemný souhlas Emy Destinové s užitím jejího jména pro bonbony Destinky. O rok a půl později pak získává přímo v kabaretu Lucerna, a to 13. 12. 1920, souhlas Karla Hašlera, aby cukrovinky proti chrapotu a kašli nesly jeho jméno – a od té doby dříve mnohem méně známé bonbony Caruso nesou označení Hašlerky. Občas uváděné tvrzení, že a kolik si Hašler za tento souhlas řekl, není ničím podloženo. Hašler byl sice nepochybně také dobrý obchodník, ale právě proto si určitě uvědomil, že na takto zdarma šířené reklamě svého jména absolutně neprodělá.

V roce 1922 kupuje František Lhotský v Praze Michli na „Krhounkově poli“ v Nerudově ulici (dnes Magistrů) rozestavěnou výrobní budovu, kam se výroba postupně přestěhovala, budova dostavovala a zvyšovala o 2 podlaží. O rok později výroba v tomto objektu zahájila plný provoz, i když správa zatím zůstávala v ulici Pod Slovany.

Reklamě na všechny výrobky byla ve firmě vždy věnována velká pozornost. Pracovaly na ní např. ateliéry arch. Ing. Emila Weisse ve Štěpánské ulici, Maxe Pragera v Chebu, ak. malíř František Voborský a především ak. malíř Josef Vodrážka, který v roce 1929 vytvořil populární figurku pana Vozába. K té se váže zábavná historka o následném soudním sporu. V tehdy dosažitelných podkladech jako telefonní seznam apod. se jméno Vozáb nevyskytlo, a tak nikdo žádné komplikace nečekal. Jenomže se prý snad v Kobylisích vyskytl právník, který občana Vozába sehnal a firmu zažaloval pro zneužití jména a zesměšnění jeho nositele. U okresního soudu sice vyhráli, ale advokát firmy podložil odvolání důkazy, které by u vyšších instancí prý

Levá část budovy je z r. 1936, pravá část z r. 1922

Ruční balení některých druhů bonbónů

Strojové balení ruliček Hašlerek

garantovaly výhru. Jenomže žalující strana začala pak argumentovat, že onen občan je nemajetný, a tak že by i v případě výhry veškeré soudní výlohy musela hradit firma. Prý smír za „pouhých“ pět tisíc byl i tak pro žalovaného výhodou. Další výrobky a jejich představitelé již podobné problémy neměly – karamely Mňam, Cu-krůů, Chaplinky, Luzínek, Pepinky (podle postavy z operety Járy Beneše „Pepina Rejholcová“), Tenori, Brustin, Citronella, Ex-šuměnky (Božská Betty), čokoládové lahvičky ve tvaru lahví Mělnického vína a originálních vinět atd. Ještě tři konkrétní formy reklamy je nutné zmínit. Jednou z nich byl železniční nákladní vůz ČSD řady Z, jehož pestrá a sytá grafika zcela zapadala do reklamní strategie podniku a měla výhodu neustálého pohybu po celé železniční síti. Druhou byly dva dodávkové automobily se speciální válcovou karoserií ve tvaru tuby Hašlerek (viz foto), které postavila známá pražská karosárna firmy Uhlík. Jedno z těchto vozidel s motorem Praga se ve velmi zbledovaném stavu zachovalo v zastrčeném objektu bývalých Pražských čokoládoven, odkud jej získal a pečlivě zrekonstruoval Emil Příhoda do svého muzea Auto-Praga. Třetí reklamou byla asi metr vysoká písmena tvořící nápis LHOTSKÝ HAŠLERKY PRAHA v zahradnictvích mezi ulicí Podvíní a tokem Rokytky, perfektně viditelná a upoutávající pozornost cestujících vlaky z Denisova a Wilsonova nádraží přes Vysočany.

V letech 1935–6 se stává v Michli nová budova s výrobními a kancelářskými prostory i byty pro zaměstnance, která navazovala na stávající objekt. Velkoobchod se roku 1938 přestěhoval do Biskupské ulice č. 6, ale pak došlo k okupaci a brzy k následujícímu zásadnímu omezení výroby, které mohlo být jen zčásti kompenzováno, např. výrobou některých léčiv. Přesto se podařilo v roce 1943 zřídit pro zaměstnance závodní kuchyň s jídelnou, a to i za cenu rizika se sháněním potravin nejenom na oficiálním trhu.

Takřka celoživotním hobby Františka Lhotského byl ovocný sad a okrasná zahrada, kterým se věnoval velmi intenzivně ve svém volném čase nejen prakticky, ale i teoreticky jako místopředseda Společnosti přátel zahrady. Ale ani ve veřejném životě nestál stranou, působil např. v Pražské besedě, Matici školské, v profesních svazech obchodu a průmyslu i v Klubu českých turistů. Oceněním jeho práce bylo v roce 1936 jmenování vládou ČSR komerčním radou, tedy přisedícím obchodního soudu.

Rozběh výroby v poválečném období nebyl samozřejmě jednoduchý, a to nejen pro nedostatek surovin, ale i pro vměšování se nově etablovaných organizací do řízení. V pátek 28. února 1948 sděluje předseda ZV ROH Dušek spolu s předsedou akčního výboru a partaje majiteli, že od pondělí má zákaz vstupu do podniku, ale musí být kdykoliv k dispozici. Po přibližně čtvrtletní pauze se mu podařilo získat zaměstnání

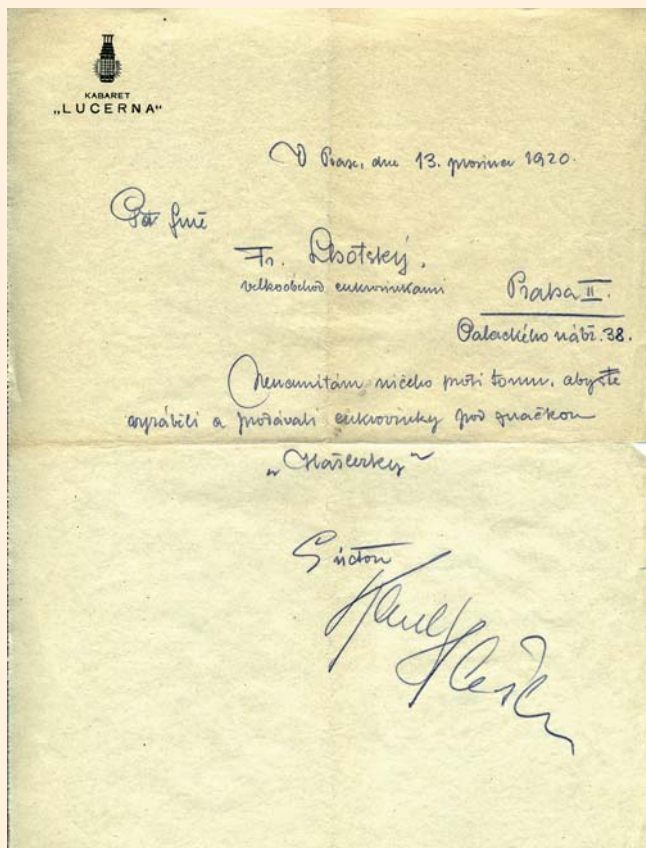
Dodávkový vůz jako pojízdná reklama

obchodního zástupce výrobce žiletek, které však také skončilo združením tohoto podniku a vážným onemocněním – mozkovou příhodou. Přes tento zdravotní stav dostává v únoru 1953 výměr Ústředního národního výboru hlavního města Prahy k vyklizení bytu a vystěhování do Habartic, okres Frýdlant. Toho se naštěstí nedožil. 17. března 1954, tedy o rok později, umírá.

Výroba cukrovinek v Michli nepřekročila socialistické zproduktivňování výroby a byla přesunuta do Modřan do bývalé Rupy. Objekt byl potom určitou dobu sklady ministerstva obrany a pak byl přiveden postupně přes ZPA, Elektromontážní závody a Regulu k zániku a developerem Orca přestavěn na bytovky.

V tomto období si připomínáme právě 90. výročí sériové výroby známých bonbonů proti kašli, které nepochybně přežijí i další desetiletí.

Z dobového materiálu a rodinného archivu sestavil syn Ing. František Lhotský.

Vlastnoruční souhlas Karla Hašlera s užitím jména